(I) Ernest Bernea

(b) CÂNTECUL

Cântecul este expresia celor mai adânci şi mai tainice simţăminte ale sufletului omenesc. Ceea ce gândul abstract şi cuvântul nu pot cuprinde, cântecul povesteşte desăvârşit. Marile bucurii ca şi marile dureri ale omului sunt exprimate mai uşor şi mai deplin prin cântec. Tot ceea ce depăşeşte „normalul”, ce trece limita obişnuintei, are mai multă putere de împărtăşire prin cântec.

Două mari simţăminte izvorate din două legături de destin, sunt substratul cântecului şi prin cântec se întăresc. Sentimentul metafizic şi sentimentul social. Legătura cu lumea de dincolo, cu Dumnezeu şi legătura cu semenii, cu neamul din care faci parte.

Prin cântec omul se integrează ritmului cosmic, se pătrunde de tainele lumii şi se împărtăşeşte din necunoscut. Umbrele ideilor pure sunt înlăturate, şi sufletul se topeşte în lumina celui care ne îndreptăţeşte fiinţa şi fapta noastră. Marile întrebări şi nelinişti metafizice ne poartă pe calea cântecului, dragostea marilor culmi de înţeles şi taine se exprima prin cântec. Prin cântec omul merge pana în samburele adevărului, prin cântec omul atinge esenţialul. Cine poate canta şi canta dintr-o nevoie lăuntrica, acela dovedeşte o preocupare şi o sete de daruri divine. Acela ce canta îşi îndreaptă paşii către zări ce nu înşală. Ogoarele cerului devin bogate, ca şi sufletul aşezat în ritmul puterilor noastre.

A cânta mai înseamnă însă şi trăire laolaltă. El este expresia lirica a singurătăţii dar poate fi şi expresia epica a integrarii omului într-o colectivitate. Cantand omul simte în comun, se apleacă asupra sufletului altuia, se topeşte într-o unitate de simţire. Prin cântec omul îşi iubeşte mai mult aproapele, se simte mai legat de el. Se simte făcut din aceeaşi plamada cu semenele său. Prin cântec se dezvolta

simpatia, dragostea pentru altul, în care te regăseşti. Cântecul are o mare putere de unificare a sufletelor. În vreme ce ideile, obişnuit, despart spiritele, cântecul le uneşte şi le pune în acelaşi sens şi ritm. Comunitatea de viaţa se hrăneşte din plin prin cântec. Este atâta armonie şi atâta frumuseţe într-o mulţime care cânta, încât nu mai poate fi vorba de diversitate ci de o unitate organică şi de o forţa atotcuprinzătoare.

În al treilea rând cântecul face să nasca în om o tendinţa către ideal, către o altă lume mai buna şi mai frumoasa decât aceea în care se mişca el zilnic, este aici o nazuinta în care toate forţele sufletului se concentrează pentru ceva care îl simte şi pe care îl doreşte împlinit aievea. Prin cântec sufletul simte nevoia unei depăşiri fata de sine şi fata de lumea obiectiva.

În cântec este întotdeauna, pe lângă un proces de descărcare a unui simţământ puternic, fie durere sau bucurie, şi o nevoie de creaţie. Cel ce canta trăieşte adânc aceasta nevoie. Dacă gândul prea încărcat se schimba în cântec pentru a mai putea capăta expresie, cântecul se transforma adesea în fapta, în creaţie. El răscoleste atât de adânc apele tainice ale sufletului, le îndeamna pe aceeaşi cale, încât făpturi noi se prind şi se cer realizate din puterea şi substanţa acestui suflet.

Pentru aceste toate însuşiri, cântecul are o mare însemnătate în viaţa legionară. Prin firescul sau prin tăria şi prin armonia sa interioara, stilul legionar este legat direct de cântec. Viaţa legionara are în cântec unul din chipurile sale proprii.

Nu oricine poate canta. După cum am văzut se cere o mare altitudine şi puritate spirituala, o trăire în comun, se cere o mare forţa către un ideal, către o lume nouă. Nu oricine poate canta căci pentru aceasta, spune Căpitanul, „îţi trebuie o anumită stare sufletească, o armonie în sufletul tău. Cel ce merge să fure pe cineva, acela nu poate

canta. Nici cel ce merge să facă o nedreptate. Nici cel al cărui suflet e ros de patimi şi vrăjmaşie fata de camaradul său. Şi nici acela al cărui suflet e sterp de credinţa”.

Cântecul legionar este semnul dimensiunilor sufleteşti ale legionarului. Tot cuprinsul sau este străbătut rodnic de puterea lui. Cântecul legionar este rugăciune, este dragoste, este îndemn la lupta.

Când, frământat sau senin, gândul legionar îşi arunca arcul dincolo, în lumea celor nevăzute, când necunoscutul şi tainele îl străbat, atunci cântecul legionar e rugăciune. Când pătruns de durere pentru suferinţa semenului sau şi de setea de dreptate sufletul sau se pleacă asupra fratelui sau de neam şi spirit, atunci cântecul legionar e dragoste. Când sufletul legionar este posedat de nazuinti către viitor, este zdruncinat de dorul faptei măreţe, de creaţie şi de setea unei lumi noi, atunci cântecul legionar este imn de lupta şi biruinta.

Ca şi neamul romanesc întreg, în lungul istoriei sale de dureri şi izbanzi luminoase, legionarul, el care întrupează viitorul acestui neam în ce are mai adevărat, mai adânc şi mai frumos, canta cu toată puterea sufletului sau în tonul simţămintelor care îi încarca pieptul. Neamul romanesc îşi păstrează în adâncimi geniul său şi în momentul legionar se dezvolta cu o nouă putere, nebănuita. Cântecul însoţeşte aceasta creştere noua, aceasta renaştere a ţinuturilor româneşti. Atât cât se poate cânta, romanul suferă, iubeşte, crede şi nazuieşte; toată gama stărilor unui suflet brăzdat de încercările vieţii, dar şi puternic ca o stâncă, se aude în plaiurile noastre. Cel ce o înţelege, cel ce o poartă în el, acela va stăpâni mâine.

Din străfunduri de vremi şi din tot cuprinsul rositor al mosiei româneşti se aude cântecul legionar, care este totodată cântecul omeniei noastre şi al biruintei naţionale.